

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **19 Ağustos 2019**
Sayı: **14302**

17377

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla. 15.8.2019

Suzan Şahin
Hatay Milletvekili

Son zamanlarda Çin, Malezya, Vietnam gibi ülkelerin çöp ithalatını sınırlandırma kararı almasıyla birlikte birçok ülkeden ülkemize yapılan çöp ithalatında ciddi bir artış yaşanmıştır. Buna göre 2016 yılında aylık 4 bin ton olan çöp ithalatımız yıllar itibarıyla giderek artmış, 2018 yılında 33 bin tona, 2019 yılının Ocak ayında 34 bin 854 tona, Şubat ayında 40 bin 468 tona, Mart ayında 39 bin 577 tona, Nisan ayında 49 bin 494 tona ve Mayıs ayında 48 bin 476 tona kadar çıkmıştır. Çevre ve insan sağlığı açısından son derece tehlikeli olduğu birçok araştırmada belirtilen ve uzmanlarca dile getirilen önemli bir konu olmasına rağmen yaşanan bu artış ile ülkemiz denetimsiz bir şekilde çöp ithal etmektedir. Buna bir önlem olarak giderek ürkütücü boyutlara ulaşan çöp ithalatına yönelik Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sınırlama getiren bir karar yayımlanmış, ancak bu karar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının itirazı üzerine geri çekilmiştir.

Öte yandan bu çöplerin tam olarak hangi işlemlerden geçirildiği; geri kazanımda kullanıp kullanılmadığı; niteliğinin ne olduğu; hangi alanlarda kullanıldığı ve nasıl bertaraf edildiği bilgisi de kamuoyundan gizlenmektedir. OECD rakamları da bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. OECD raporunda, Türkiye'nin 2015 yılında çöpünün sadece yüzde 1'ini geri dönüşüme yolladığına, geri kalanını ise katı atık sahasına naklettiğine dikkat çekilmektedir. Science dergisi tarafından yapılan bir araştırmada da ülkemizin atıkları geri dönüştürme konusunda en başarısız 20 ülke içerisinde olduğunu belirtmektedir. Tüm bunlar giderek artan çöp ithalatı konusunda kamuoyunda tehlikeli, 'bertaraf edilebilir' atıkların nasıl yok edildiği ya da nerelere döküldüğü konusunda endişe yaratmaktadır.

Bu bağlamda;

17379

1. Ülkemiz 2005-2019 yılları arasında ne kadar çöp ithalatı yapmıştır? Yıllık çöp ithalatı miktarı nedir? Çöp ithalatı yaptığımız ülkeler hangileridir ve hangi ülkeden ne kadar çöp ithalatı yapılmaktadır?
2. Çöp ithalatına gerekçe olan yıllık talep miktarı nedir? bu talep hangi kurum/kuruluş/sektör/firmalar tarafından gelmektedir?
3. İthal edilen çöpler nelerdir? İthal edilen çöplerin ne kadarı 'bertaraf edilebilir', ne kadarı toksik, dönüştürülemez ve tehlikeli atıktan oluşmaktadır?
4. Fitalat, bisfenol ya da benzeri toksik bileşikler içeren plastik çöpler bu süreçte ülkemize girmiş midir? Eğer öyle ise ne miktarda girmiştir?
5. 2005-2019 yılları arasında ithal edilen çöplerin tehlikeli ya da toksik atık olup olmadığı konusunda gümrüklerde herhangi bir denetim ya da kontrol yapılmakta mıdır? Yapılmakta ise hangi yöntemler ile denetim ve kontroller sağlanmaktadır?
6. İthal edilen çöplerin hangi atıklar olduğu bilgisi kamuoyundan neden gizlenmektedir?
7. 2005-2018 yılları arasında hiçbir kontrol ve denetime tabi tutulmadan, sadece ithalatçı firmanın beyanına dayalı olarak ülkemize ne miktarda plastik çöpü girmiştir ve ithal edilen plastik çöpünün ne kadarı geri dönüşüme tabi tutulmuştur?
8. Geri dönüşüme girmeyen çöp nasıl değerlendirilmektedir? Özellikle tehlikeli atıklar nasıl bertaraf edilmektedir? Tehlikeli atıklar nereye boşaltılmaktadır? Boşaltılan alanlarda insan ve çevre sağlığını etkileyen değişimler gözlenmekte midir??
9. Gıda ambalajlarında, gıdalarda ve sularda, bebek ve çocuk ürünleri ile oyuncaklarda fitalat ve bisfenol A ile bisfenol S bileşiklerinin kalıntı ve analizleri yapılmakta mıdır? Yapılmakta ise ne gibi sonuçlar elde edilmiştir?
10. Özellikle tehlikeli atık ithalatının yasaklanması konusunda bir çalışma var mıdır? Bu konuda Bakanlığınız tarafından yayımlanan karar neden geri çekilmiştir?
11. Türkiye'de plastik kullanımının azaltılması yönünde başlatılan 'sıfır Atık' gibi olumlu projeler ile çöp ithalatındaki artış çelişkili değil midir?
12. Çöp ithal etmek yerine ülkemizdeki çöplerin geri dönüşümde kullanılması yönünde çalışmalarınız nelerdir?